

AMAZING

BOOK

Vol.01 | 2013

มหัศจรรย์ เชียงใหม่

Amazing Chaingrai

Update 2013

* ประวัติศาสตร์ *

* วัฒนธรรม ประเพณี *

* สถานที่ท่องเที่ยว *

พาตะลอนทั่วตัวเมือง อัดแน่นด้วยความรู้ สนุกสนานครบรส!!

“เขี้ยวสุดในสยาม ชายแดนสามแคว่ขิดข ถึววัฒนธรรมล้ำขนา ล้ำค่าขระหาตุดอขตุง”

ดอกไม้ประจำจังหวัด: ดอกพวงแสด

ต้นไม้ประจำจังหวัด: กาซะลองคำ

จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่อยู่ทางตอนเหนือที่สุดของประเทศไทย ตั้งศาลากลางที่ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย อาณาเขตทิศเหนือจรดแขวงเมืองสาครและแขวงท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศพม่า โดยมีทางหลวงแผ่นดินทะลุผ่านถึงกันทางถนนที่เชื่อมต่อไปยังประเทศพม่าที่ด่านพรมแดนแม่สาย อำเภอแม่สาย และในอนาคตที่สะพานมิตรภาพไทย ลาว แห่งที่ 4 ถนนสาย R3A ที่อำเภอเชียงของ ส่วนทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดต่อกับแม่น้ำโขง ทิศตะวันออกจดทิวเขาหลวงพระบางซึ่งปันเขตแดนไทยกับประเทศลาว และติดต่อกับจังหวัดพะเยา ทิศใต้กับจังหวัด

พะเยา จังหวัดลำปาง และจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนทิศตะวันตกกับจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเรียกว่าดอยลังกาหลวงหรือดอยแม่โถ เป็นยอดเขาที่มีเส้นแดนติดกันทั้ง 3 จังหวัดบนยอดเขา

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ประเทศสหภาพพม่า และประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดลำปาง และจังหวัดพะเยา

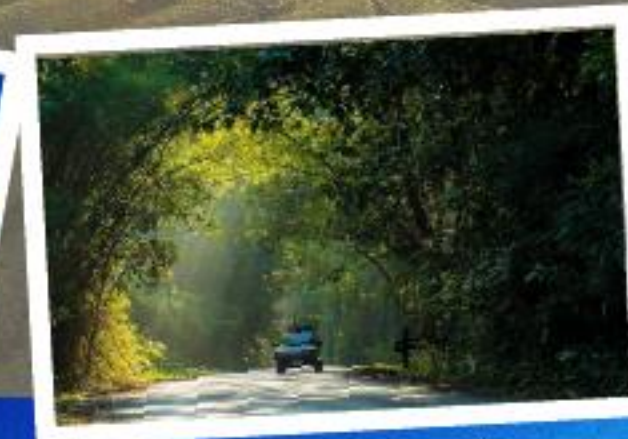
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว และจังหวัดพะเยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ประเทศสหภาพพม่า และจังหวัดเชียงใหม่

ประวัติเมืองเชียงราย

นับแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์เป็นต้นมา พื้นแผ่นดินเชียงรายอันอุดมสมบูรณ์แห่งนี้ มีกลุ่มชนท่งไทลื้อพลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมาอาศัยอยู่อย่างไม่ขาดสาย วิถีชีวิตชนแต่ละยุคสมัยก่อร่าง...สร้างตัวและสร้างบ้าน...แปงเมืองมาเป็นระยะจนกลายเป็นมรดกอารยธรรมอันทรงคุณค่า การย้อนกลับไปมองอดีตซึ่งเป็นที่มาที่ไปของปัจจุบัน จึงเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่จะทำให้ได้รู้จักเชียงรายมากขึ้น จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์อาณาจักรโบราณและเมืองต่างๆ อันเป็นที่ตั้งของจังหวัดเชียงรายในปัจจุบัน สามารถแบ่งประวัติเมืองเชียงรายออกเป็น 4 ยุค ดังนี้

1. ยุคอาณาจักรโยนกไชยบุรีศรีช้างแสน
2. ยุคท้าวแสนเมืองมหายาง
3. ยุคเชียงราย (มังราย)
4. ยุคพันธุทิรัตนอาณาจักร

ยุคแรก : อาณาจักรโยนกไชยบุรีศรีช้างแสน

พงศาวดารโยนกกล่าวถึงมหากษัตริย์นาม เทวกาละ ผู้ครองเมืองนครไทยเทศ มีเมืองราชคฤห์เป็นนครหลวง พระองค์มีราชโอรส 30 พระองค์ โดยแบ่งราชโอรสและธิดาทั้ง 60 พระองค์ แล้วแต่งตั้งให้เจ้าพิมพ์สารโอรสองค์แรกเป็นอุปราชา และให้อภิเษกสมรสกับพระราชธิดาผู้หนึ่งให้อยู่ในเมืองราชคฤห์นครหลวง ส่วนราชโอรสและราชธิดาที่เหลือให้จับคู่กันแล้วแยกย้ายไปตั้งบ้านเมืองตามที่ต่างๆ

เจ้าสิงหนวัติกุมารโอรสที่สองกับน้องหญิงผู้หนึ่ง ได้แบ่งเอาราชสมบัติพร้อมไพร่พลแสนหนึ่งแล้ว ก็เสด็จออกจากเมืองราชคฤห์นครหลวงข้ามแม่น้ำสระพุมุ่งหน้าไปทางทิศอาคเนย์ ออกจากเมืองราชคฤห์ได้ 4 เดือน จึงได้พบชัยภูมิแห่งหนึ่งซึ่งเหมาะสมก่อนจะสร้างเมืองพันธุสิงหนวัตินคร

เมืองพันธุสิงหนวัตินคร มีความสงบสุขร่มเย็นตลอดสมัยของพระเจ้าสิงหนวัติ พระองค์ครองราชย์สมบัติได้ 102 ปี มีอายุได้ 120 ปี (บางตำนานถือว่าครองราชได้ 52 ปี) ภายหลังอาณาจักรโยนก

นครไชยบุรีศรีช้างแสน ที่มีเมืองพันธุสิงหนวัตินครเป็นเมืองหลวงนั้น ตำนานได้กล่าวไว้ว่า ได้มีกษัตริย์ปกครองสืบเนื่องต่อกันมาประมาณกว่า 40 พระองค์

อาณาจักรโยนก ได้มีกษัตริย์ปกครองสืบต่อกันมาจนสมัยพระองค์มหาไชยชนะ อาณาจักรแห่งนี้จึงได้ถึงกาลล่มสลายพร้อมราชวงศ์ หลังจากนั้นชาวเมืองปรึกษากันให้ขุนหลังผู้ใหญ่บ้านขึ้นครองราชแทน ซึ่งยศศักดิ์ที่ได้มาจากการประชุมปรึกษาหารือดังกล่าว จึงเป็นที่มาของชื่อ เวียงปรึกษา หลังจากนั้นก็มีผู้ปกครองสืบต่อกัน 15 คน รวมเวลา 93 ปี

เมืองเชียงรายได้พบเจ้าเมืองต่าง ๆ ได้มีเชื้อสายราชวงศ์เดียวกัน จึงมีพระราชาธิบายรวบรวมให้เป็นปึกแผ่น

ลาวจึงมีราชบุตร 2 พระองค์คือ องค์พี่ชื่อ ลาวชิน ได้ให้ปกครองเมือง ไชยนารายณ์ ส่วนผู้น้องจอมผาเรือง ครองเมืองเชียงลาว ต่อมาลาวจอมผาเรืองมีราชบุตรชื่อ ลาวเจือง และได้ครองเมืองลาวระยะหนึ่ง ได้แผ่ขยายอาณาเขตไปถึงเมืองของพะยาแก้ว ส่วนทางเมืองเงินยาง (เชียงลาว) ได้ให้ลาวเงินเรืองราชบุตรปกครองแทน ลาวเจืองได้ให้ราชบุตรอีกหลายพระองค์ไปครองยังเมืองต่าง ๆ เช่น เมืองล้านช้าง เมืองน่าน เป็นต้น

ในสมัยลาวเม็ง รัชกาลที่ 24 พระบิดาได้ส่งนางอัวมิ่งจอมเมืองหรือ นางเทพคำขยาย ธิดาท้าวรุ่งแก่นชาย เจ้านครเชียงรุ่ง มาอภิเษกเป็นชายาเจ้าลาวเม็ง ภายหลังอภิเษกนางเทพขยาก็ทรงมีครรภ์ แล้วประสูติพระราชโอรส เมื่อ พ.ศ 1782 ทรงพระนามว่า "เจ้าเม็งราย"

ยุคที่สอง : ธีรธรรมนครเวียงยาว

ยุคนี้กล่าวถึงลาวจังกราช หรือ ลาวจังกราชปฐมกษัตริย์ราชวงศ์นี้ หลักฐานบางฉบับเรียกว่าราชวงศ์ลาว เนื่องจากพระนามกษัตริย์ราชวงศ์นี้ล้วนขึ้นต้นด้วยคำว่า "ลาว" สันนิษฐานว่ามีอำนาจอยู่ในเมืองเชียงลาวอยู่ใกล้บริเวณดอยตุงและแม่น้ำสาย ก่อนขยายมาสู่เมืองเงินยางซึ่งอยู่ริมแม่น้ำโขงที่ใกล้กับเมืองเชียงแสน หรืออาจเป็นบริเวณเดียวกัน เมืองเงินยางมีชื่อเรียกภาษาบาลีว่า "ธีรธรรมนคร" อันเป็นที่มาของชื่อลาวจังกราช มีราชบุตร 3 พระองค์ คือ ลาวครอบ ลาวช้างและลาวแก้วเมือง โดยได้ส่งราชบุตรออกไปสร้างบ้านแปงเมือง คือ ให้ลาวครอบราชบุตรองค์โตไปครองเมืองเชียงของ ลาวช้างราชบุตรองค์ที่สองครองเมืองยอง ส่วนลาวแก้วเมืองราชบุตรองค์เล็กให้ครองเมืองเชียงลาวสืบเนื่องมา ด้วยเหตุนี้ภายหลังจึงทำให้ราชวงศ์ลาว (ลาวจังกราช) เป็นต้นของราชวงศ์เมืองต่างๆ เช่น พะเยา เชียงของ เชียงคำ จนถึงสมัยพญาเม็งรายได้สร้าง

เชียงของสำเร็จ และหกปีจากนั้นตีเมืองเชียงมา
ครองได้จึงกลับมาประทับอยู่เมืองฝาง

พ.ศ.1836 พญาเม็งรายได้สร้างเมือง
เชียงใหม่ ชื่อนานามว่า “นพบุรีศรีนครพิงค์
เชียงใหม่” พระองค์ประทับเมืองเชียงใหม่จวบ
สวรรคต โดยเมืองเชียงรายนันได้ให้ขุนรามครอง
เมืองแทน อันเป็นจุดเริ่มต้นทำให้เมืองเชียงรายนมี
บทบาทลดลง ขณะเดียวกันเมืองเชียงใหม่จึงกลายเป็น
ศูนย์กลางอาณาจักรล้านนา เป็นปึกแผ่นมั่นคง
และรุ่งเรืองสูงสุดในสมัยพญาเม็งราย

เมืองฝางติดต่อกับแคว้นล้านนา พ่อค้าชาว
เมืองทริภุญไชยไปมาเมืองฝางเป็นอันมาก ครั้นทรง
ทราบว่ามีเมืองทริภุญไชยมีก่อกบฏจึงโปรดฯ
ได้ไว้ในอำนาจ ทรงให้อ้ายฟ้าเป็นไส้ศึกอยู่เมือง
ทริภุญไชยก่อนตีเมืองทริภุญไชยจากพระยา
ยาไคในที่สุด รวมทั้งเมืองเขลางค์จากพระยา
เบิกน่องของพระยาธิบยาภายหลัง

ยุคสืบ : เชียงวอย (มังวอย)

พ.ศ. 1802 พญาเม็งราย ขึ้นครองราชย์
เมืองทริภุญไชยเงินยางขณะพระชนมายุ 20
พรรษา ทรงให้กองทัพออกปราบปรามเมืองต่าง ๆ
ที่แข็งข้อได้เมืองมอญ เมืองโร เมืองเชียงคำ ครั้น
ปลดผู้ครองเมืองก็ได้แต่งตั้งขุนนางไปรักษาการ
ขณะที่หลายเมือง อาทิ เชียงช้าง เป็นต้น ต่าง
อ่อนน้อมยอมเป็นเมืองขึ้น

ครั้นรวบรวมหัวเมืองฝ่ายเหนือได้ พระองค์
ปรารถนาจะปราบหัวเมืองฝ่ายใต้ จึงได้ลงไปอยู่
เวียงต่าง ๆ ครานั้นเองช้างมงคลของพระองค์พลัด
หายจึงออกตามหาไปถึงยอดจอมทองริมแม่น้ำแม่กก
ทรงเห็นชัยภูมิดงามจึงสร้างเมืองเชียงรายขึ้นราว
พ.ศ. 1805 ปีนั้นเอง หลังจากตีเมืองเชียงตุงสำเร็จ
3 ปี ให้หลังเสร็จไปประทับอยู่เมืองฝาง (เวียงไชย
ปราการ) โดยมีพระราชประสงค์จะขยายอาณาเขต
ไปทางล้านนา หนึ่งปีต่อมายึดเมืองผาแดงและ

พ.ศ. 1819 พญาเม็งรายได้ยกทัพไปตีเมือง
พะเยา พระยาเจ้าเมืองเห็นว่าสู้ไม่ได้จึงยอม
ยกตำบลปากน้ำให้และปฏิญาณเป็นมิตรกัน ครั้นจะ
ตีเมืองหงสาวดี พระยาหงสาวดีสุทโธสมเจ้าเมืองยก
นางปายโคพระธิดาให้เป็นราชธิดาทำให้รักษาพระ
ราชไมตรีไว้ได้ ต่อมาจะตีเมืองพุกามอังวะเจ้าเมือง
ได้ถวายช้างต่างๆ อาทิ ช้างม้อง ช้างเหล็ก ช้างเงิน
ช้างทอง เพื่อเชื่อมพระราชไมตรี

ครั้นพญาเม็งรายสวรรคต พญาไชยสงคราม
ราชโอรสจึงครองเมืองเชียงรายสืบต่อ และสถาปนา
พญาแสนภูโอรสองค์ใหญ่ครองเมืองเชียงใหม่ใน
พ.ศ. 1861 ต่อมาพญาไชยสงครามถึงแก่พิราลัยใน
พ.ศ. 1870 พญาแสนภูจึงให้เจ้าคำฟูราชโอรสไป
ครองเมืองเชียงใหม่และพระองค์ได้กลับมาครอง
เมืองเชียงราย

ปี พ.ศ. 1871 พญาแสนภู มีพระราช
ประสงค์จะสร้างพระนครอยู่ใหม่ โดย
เลือกชัยภูมิที่อันเป็นเมืองโบราณ
ของเวียงไชยบุรีริมแม่น้ำโขง ใช้
แม่น้ำโขงเป็นคูปราการ
เมืองด้านตะวันออก อีก

3 ด้าน ให้ชุดโอบล้อมพระนครไว้ พระองค์ครอง
เมืองเชียงแสน 7 ปีถึงแก่พิราลัย พญาคำฟูราชโอรส
จึงครองเมืองสืบต่อ โดยให้ท้าวผาสุราชโอรสครอง
เมืองเชียงใหม่ ครั้นพญาคำฟูถึงแก่พิราลัย ท้าวผา
สุราชโอรสผู้ครองเมืองเชียงใหม่ครองเมืองเชียงใหม่
ต่อไป แล้วให้ท้าวเกื่อนราชโอรสครองเมืองเชียงราย
แทน นับตั้งแต่นั้นมาเมืองเชียงรายนับถึงเมือง
เชียงแสนเริ่มมีฐานะคล้ายเมืองลูกหลวง เชียงใหม่
เป็นเมืองหลวง จากนั้นมีเชื้อพระวงศ์ปกครองสืบต่อ
มาอีกหลายพระองค์ สุดท้ายในสมัยพญากรม เจ้า
เมืองเชียงแสน มีพระเจ้าเมกุฎครองเมืองเชียงใหม่
ใน พ.ศ. 2101 เมืองเชียงใหม่และเชียงแสนเสียแก่
บุเรงนองเจ้ากรุงหงสาวดี อาณาจักรล้านนาจึงตก
เป็นเมืองขึ้นของพม่าตั้งแต่นั้นมา บางครั้งเป็นอิสระ
บางครั้งตกได้อำนาจกรุงศรีอยุธยา รวมเวลา
ยาวนานนับ 200 ปี ถึงสมัยธนบุรี

ยุคที่สี่ : ขั้วรอบติดขั้วอาณาเขต

สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ในพ.ศ. 2347 กรมหลวงเทพหริรักษ์และพระยายมราช ยกทัพขับไล่พม่าจากเชียงแสนสำเร็จ กวาดพลเมืองไปอยู่ตามเมือง อาทิ นครเชียงใหม่ นครลำปาง นครน่าน เมืองเวียงจันทน์ บ้างลงมายังกรุงเทพฯ บางส่วนอยู่เมืองสระบุรี เมืองราชบุรี เชียงแสนจึงร้างหลักฐานทางประวัติศาสตร์หายไปชั่วขณะ

พ.ศ. 2386 รัชกาลที่ 3 จัดตั้งเมืองเชียงราย ขึ้นมาใหม่เสริมกำลังช่วยเชียงใหม่กันภัยจากพม่า พระเจ้ามโหตรประเทศเจ้าเมืองเชียงใหม่ขณะนั้นได้ให้ญาติพี่น้องอันมีเจ้าหลวงธรรมลังการเป็นเจ้าหลวงเมืองเชียงราย เจ้าอุ่นเรือนเป็นพระยาอุปราช เจ้าคำแสนเป็นพระยาราชวงศ์ เจ้าชายสามเจ้าพู่เกี้ยง เป็นพระยาราชบุตร และพระยาบุรีรัตน์ มีราษฎรที่ถูกกวาดต้อนพร้อมด้วยพ่อค้าเป็นคนพื้นเมืองของไพร่เมือง 4 เมือง คือ เมืองเชียงตุง เมืองพยาก เมืองเลน เมืองสาต รวบรวม 1,000 ครอบครัว มาตั้งสร้างบ้านเมือง มีสะดือเมืองอยู่ที่วัดจันทโลก (วัดกลางเวียง)

การปกครองเมืองเชียงรายในฐานะเป็นเมืองบริวารของเมืองเชียงใหม่ในสมัยนี้เป็นยุคที่เรียกว่าเจ้าชั้น 5 ใบซึ่งเป็นเชื้อสายในตระกูลเจ้าเจ็ดตนที่ได้รับการแต่งตั้งจากเมืองเชียงใหม่มาเป็นคณะปกครองเมืองเชียงราย ประกอบด้วย เจ้าหลวง (มีฐานะเป็น

เจ้าเมือง) และผู้ช่วยอีก 4 ตำแหน่ง คือ พระยาอุปราช พระยาราชวงศ์ พระยาราชบุตร พระยาบุรีรัตน์

พ.ศ. 2413 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เจ้าอุปราชเจ้าราชวงศ์นครเชียงใหม่ มีใบบอกขอราชการไปยังกรุงเทพฯ ว่า พม่า ลื้อ จีน เมืองเชียงตุง รวบรวม 300 ครอบครัวมาอยู่เมืองเชียงแสน ทว่าไม่ยอมอยู่ได้การปกครองของไทย จึงให้อุปราชแต่งคนไปว่ากล่าวให้ออกจากราชอาณาจักรแต่ไม่ได้ผล พ.ศ. 2417 เจ้าอินทวิไชยยานนท์ เจ้านครเชียงใหม่เกณฑ์กำลังจากเชียงใหม่ นครลำปาง เมืองลำพูน ทั้งสิ้น 4,500 คน ไปไล่ต้อนให้พ้นจากเชียงแสน เชียงแสนจึงร้างชั่วขณะ กระทั่งปี พ.ศ. 2423 ได้ให้เจ้าอินทิตะหลานเจ้ากาวิละเจ้านครเชียงใหม่สมัยนั้นผู้ซึ่งครองเมืองลำพูนเป็นหัวหน้า นำราษฎรเมืองลำพูน เชียงใหม่รวม 1,500 ครอบครัว มาตั้งรกรากซึ่งนับเป็นการสร้างบ้านแปงเมืองครั้งสำคัญ ต่อมาเจ้าอินทิตะได้รับพระราชทานสัญญาบัตรเป็น พระยาราชเดชดำรง เจ้าเมืองเชียงแสน

พ.ศ. 2437 รัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ให้พระศรีสทเทพจัดการปกครองมณฑลพายัพเชียงใหม่ มีเกาสนามหลวงเป็นศูนย์กลางจัดให้มี แคว้นแก่บ้าน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) แต่ละแคว้นขึ้นกับเมือง เรียกผู้ปกครองเมืองว่า เจ้าเมือง เมืองขึ้นกับบริเวณ เรียกผู้เป็นหัวหน้าว่า ข้าหลวงบริเวณ ข้าหลวงบริเวณขึ้นต่อเกาสนามหลวง โดยได้จัดทำขึ้นเป็นพระราชบัญญัติ เรียกว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งมณฑลพายัพ ตั้งนครเชียงใหม่เป็นตัวมณฑล และเมืองเชียงแสนสมัยนั้นขึ้นต่อกระทรวงกลาโหม ต่อมา พ.ศ. 2453 ตรงกับ ร.ศ. 129 ได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกเมืองเชียงรายเป็นเมืองจัตวารวมอยู่ในมณฑลพายัพ ดังต่อไปนี้

ประกาศยกเมืองเชียงรายเป็นหัวเมืองจัตวารวมอยู่ในมณฑลพายัพ

มีพระราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วหน้ากันว่า แต่เดิมเมืองเชียงราย เมืองฝาง เวียงป่าเป้า เมืองพระยา อำเภอมะแมร์ อำเภอมะแมร์ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอมะสรวย อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงของ ได้จัดรวมเข้าเป็นจังหวัดเรียกว่า จังหวัดพายัพเหนือ ต่อมาเมืองเหล่านี้มีความเจริญยิ่งขึ้น จนเป็นเหตุให้เห็นว่า การจัดให้เป็นเมืองไม่พอแก่ราชการ และความเจริญสมควรเลื่อนการปกครองขึ้นให้สมกับราชการและความเจริญในท้อง

ถิ่น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองเชียงแสน เมืองเชียงราย เมืองฝาง เวียงป่าเป้า เมืองพระยา อำเภอมะแมร์ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอมะสรวย อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงของ ตั้งเป็นเมืองจัตวา เรียกว่า เมืองเชียงราย อยู่ในมณฑลพายัพ และจัดแบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอดอกคำใต้ อำเภอแม่สรวย อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงของ เหมือนอย่างหัวเมืองชั้นในที่ขึ้นกับกรุงเทพฯ โปรดเกล้าฯ ปรากฏ

ความสลับซับซ้อน

ราชอาณาจักร

นับตั้งแต่สมัยราชวงศ์ลาวจิงกราช ได้ให้พระโอรสไปสร้างและครองเมืองต่าง ๆ จึงทำให้มีการกระจายเชื้อพระวงศ์ออกไปยังเมืองต่าง ๆ ด้วย อันเป็นการขยายอาณาเขตในลักษณะหนึ่งมาจนถึงสมัยพญามังราย จึงได้มีการรวบรวมหัวเมืองต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยมีเมืองหิรัญนครเงินยางเป็นศูนย์กลาง เมื่อมีความเป็นปึกแผ่นแล้ว ต่อมาจึงได้ขยายลงมาสร้างเมืองเชียงราย เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการแผ่ขยายอาณาเขตต่อไปยังอาณาจักรอื่น ๆ รวมทั้งการมีสัมพันธ์ไมตรีกับอาณาจักรใกล้เคียง อาณาจักรต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่

อาณาจักรหริภุญไชย

อาณาจักรหริภุญไชยได้มีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อนสมัยการสร้างเมืองเชียงราย โดยเป็นศูนย์กลางของเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำปิงและแม่น้ำวัง ซึ่งตำนานจามเทวีได้กล่าวว่าฤๅษีสฤเทพเป็นผู้สร้างเมืองหริภุญไชยขึ้น เมื่อราว พ.ศ. 1310-1311 หลังจากที่ได้สร้างเสร็จแล้ว จึงได้ทูลเชิญพระนางจามเทวี ธิดาของกษัตริย์เมืองละโว้ (ลพบุรี) มาครองเมือง จึงทำให้วัฒนธรรมของละโว้แพร่ขยายมายังอาณาจักรหริภุญไชยด้วย

ด้วยเหตุอาณาจักรหริภุญไชยมีความเจริญรุ่งเรืองและมั่งคั่งสมบูรณ์ พญามังรายมีพระประสงค์อยากได้ไว้ในอำนาจ จึงได้ใช้กลอุบายให้อ้ายฟ้าเข้าไปเป็นไส้ศึก วางแผนให้เกิดความแตกแยกกันในอาณาจักร ในภายหลัง กองทัพของพญามังรายจึงเข้ายึดอาณาจักรหริภุญไชยจากพระยาฮิบา กษัตริย์องค์สุดท้ายของอาณาจักรหริภุญไชยไว้ในอำนาจได้สำเร็จ ในปี พ.ศ. 1835 และได้ผนวกหริภุญไชยเข้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

อาณาจักรสุโขทัย

หลังจากที่พญามังรายได้แผ่ขยายอาณาเขตและรวบรวมบ้านเมืองจนเป็นปึกแผ่นมั่นคงจนเป็นที่มาของ อาณาจักรล้านนา แล้ว จึงได้สร้างเมืองเชียงใหม่หรือ นพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ ขึ้นใน พ.ศ. 1839 เพื่อเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนา ในการสร้างเมืองนั้น พระองค์ทรงได้ทูลเชิญพ่อขุนรามคำแหงจากกรุงสุโขทัยและพญาเจ้าเมืองเจ้าเมืองพะเยาซึ่งเป็นพระสหาย ให้เสด็จมาช่วยเลือกชัยภูมิการสร้างเมือง จึงเห็นได้ว่าอาณาจักรเหล่านี้มีสัมพันธ์ไมตรีต่อกันอย่างแนบแน่น ในตำราราชวงศ์ปกรณัมกล่าวว่า กษัตริย์ทั้งสามได้ตั้งสัจจะปฏิญาณต่อกัน โดยนั่งหลังพิงกันที่ฝั่งแม่น้ำขุนญแล้วเอามือมาแทงมือกันทุกคน เอาเลือดใส่แพ่งฝา สู้กันมาได้ตั้งอาณาจักรหริภุญไชยแล้วผนวกเข้าไว้ในอาณาจักรด้วย นับเป็นการเริ่มต้นของอาณาจักรใหม่ ที่ต่อมาเรียกว่า อาณาจักรล้านนา ภายหลังได้มีการย้ายศูนย์กลางของอาณาจักรไปอยู่ที่เมืองนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ ทำให้เมืองเชียงรายซึ่งเดิมนั้นเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรหิรัญนครเงินยางได้ลดความสำคัญลงไปในระยะหลัง

สมัยรัตนโกสินทร์

อาณาจักรล้านนาได้มีบทบาทสำคัญในการทำสงครามกับพม่า โดยนำกำลังร่วมกับกองทัพทางกรุงเทพฯ ทำสงครามกับพม่าในระหว่าง พ.ศ. 2312-2347 สงครามในระยะดังกล่าวนี้ได้เกิดลัทธิ เก็บผ้าใส่เข้า เก็บข้าวใส่เมือง ได้กวาดต้อนเอาผู้คนจากเมืองเชียงตุง สิบสองปันนา ฯลฯ ผู้คนที่ถูกกวาดต้อนมาเหล่านั้นส่วนใหญ่ ได้แก่ ชาวไทยใหญ่ ชาวไทยลื้อ และชาวไทยเขิน ซึ่งมีวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกับชาวไทยโยนกของอาณาจักรล้านนา แล้วมาไว้ตามหัวเมืองต่าง ๆ ในอาณาจักรล้านนา กลุ่มที่ถูกกวาดต้อนมานั้นได้นำศิลปวัฒนธรรมเข้ามาเผยแพร่ด้วย เช่น การทำเครื่องเขิน แกงฮังเล น้ำพริกฮ้องเปของชาวไทยเขิน

ชนมจีนน้ำเงี้ยวของชาวไทยใหญ่ การทอดผ้าของชาวไทยลื้อ เป็นต้น

ในปัจจุบัน กลุ่มชาวไทยลื้อหรือชาวไทยเขิน มีถิ่นฐานกระจายอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดเชียงราย และจังหวัดในภาคเหนือ และได้ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ไว้อย่างมาก เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย อาหารการกิน งานหัตถกรรม เป็นต้น

ឥឡូវយើងបានឃើញ
ប្រទេសយើងកំពុង

งานมหัศจรรย์ชา ชากระเบา อาหารชนเผ่า ดอยแม่สลอง

จัดวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒ มกราคม ของทุกปี ณ ศูนย์สถานวีรชน ดอยแม่สลอง อำเภอแม่ฟ้าหลวง มีการจัดการแสดงประวัติศาสตร์ความเป็นมา ดอยแม่สลอง การแสดงวัฒนธรรมชนเผ่า การละเล่นชนเผ่า การจำหน่ายชา การแนะนำอาหารชนเผ่าที่หลากหลาย เช่น หมูห่อใบชา ยำใบชา น้ำพริกกระเทียม จัดโดยองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองนอกตลอดการจัดงานชมการออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP (ชา กาแฟและผลไม้) กิจกรรมน่าสนใจอื่นๆ หมุนเวียนแต่ละวันประกอบด้วย การแสดงศิลปวัฒนธรรมชนเผ่า 7 ชนเผ่า ประกอบด้วย จีนยูนนาน อาข่า ลาหู่ ลัวะ เมี่ยน สี่ขุ และไทยใหญ่ กิจกรรมการประกวด ได้แก่ ประกวดร้องเพลงไทยลูกทุ่ง ประกวดไก่ดำ สายพันธุ์ฟ้าหลวงสีฟ้า เป็นต้น

รวมถึงร่วมสนุกกับกิจกรรมลานบ้านชนเผ่า เช่น ไล่ชิงช้า ชิงช้าชนเผ่า นับได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเชียงรายอีกแห่งหนึ่งอันเป็นที่รู้จักของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาวอากาศหนาวเย็นมาก และเป็นช่วงที่สวยงามด้วยดอกชากระเบาบานสะพรั่งและสีสันของต้นไม้เปลี่ยนสีแต่งแต้มยอดดอยอีกทั้งมีความอุดมสมบูรณ์ของอินทรีย์วัตถุในดินจึงทำให้เป็นแหล่งปลูกชาที่ดี มีไร่ชาและโรงงานแปรรูปใบชาสามารถผลิตชาชั้นดีจำหน่ายในพื้นที่และส่งขายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ในพื้นที่ยังสามารถปลูกพืชผัก ไม้ผลและไม้ดอกเมืองหนาวหลากหลายชนิด ประกอบกับชาวชนเผ่าที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางขึ้นมาสัมผัสและเรียนรู้วิถีชีวิตของชนเผ่า พร้อมจับจ่ายซื้อของเป็นจำนวนมากตลอดทั้งปีจึงเป็นที่มาของการจัดเทศกาล “ชิมชา ชากระเบา อาหารชนเผ่า ดอยแม่สลอง”

วัฒนธรรมชาวดอกบัว ดองขาวห้วยแม่คำ

จัดขึ้นช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน ต้นเดือนธันวาคม ณ บริเวณบ้านหัวแม่คำ หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่สลองในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชนเผ่าส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่มากยิ่งขึ้น โดยจัดกิจกรรมต่างๆ อาทิ การแสดงวัฒนธรรมชนเผ่า ๗ ชนเผ่า ได้แก่ ชนชาติไทยใหญ่ ชนเผ่าเย้า ชนเผ่าอาข่า ชนชาติจีน ชนเผ่าม้ง ชนเผ่าลาหู่ ชนเผ่าสี่ขุ และร่วมรับประทานอาหารในชุมชนอาหารชนเผ่าพร้อมทั้งสัมผัสวิถีชีวิตชนเผ่าและเที่ยวชมทุ่งดอกบัวตองบาน ณ บริเวณหมู่บ้านหัวแม่คำ

การเดินทาง ดอยหัวแม่คำตั้งอยู่ที่ ตำบลแม่สลองในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย จากเชียงรายใช้เส้นทางเดียวกับทางขึ้นดอยแม่สลองสายเก่า ทางหลวงหมายเลข 1130 แล้วเลี้ยวขวาที่สามแยกอีโก้ ผ่านบ้านเทอดไทย ไปจนถึงบ้านแม่คำ ห่างจากตัวเมืองเชียงราย 100 กิโลเมตร บ้านหัวแม่คำอยู่เกือบสุดชายแดน เส้นทางเป็นทางลูกรังคดโค้งไปตามทิวเขา ใช้เวลาเดินทางราว 3 ชั่วโมง

ปอยหลวง

เป็นงานทำบุญเพื่อเฉลิมฉลองศาสนาสมบัติต่างๆ เพื่อให้เกิดอันสงฆ์แก่ตนและครอบครัว ถือว่าได้บุญกุศลแรงมาก นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องแสดงถึงความสามัคคีกลมเกลียวของคณะสงฆ์และชาวบ้านด้วยเพราะเป็นงานใหญ่การทำบุญปอยหลวงที่นิยมทำกันคือทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย หรือญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้วก็ได้ สิ่งสำคัญที่ได้จากการทำบุญงานปอยหลวงอีกอย่างหนึ่งก็คือ การแสดงความชื่นชมยินดีร่วมกันเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่คนในท้องถิ่นโดยการจัดมหรสพสมโภชเพราะหนึ่งปีถึงจะได้มีโอกาสได้เฉลิมฉลองถาวรวัตถุต่างๆ ได้ หรือบางแห่งอาจใช้เวลาหลายปีเพราะสิ่งปลูกสร้างบางอย่างใช้เวลาสร้างนานมาก สิ้นเปลืองเงินทองมหาศาล จะต้องรอให้สร้างเสร็จและมีเงินจึงจะจัดงานเฉลิมฉลองเป็นงานปอยหลวงขึ้นมาได้งานบุญปอยหลวงจึงเป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนาซึ่งเป็นผลดีต่อสภาพทางสังคมหลายประการ นับตั้งแต่ชาวบ้านได้มาทำบุญร่วมกัน ร่วมกันจัดงานทำให้เกิดความ

สามัคคีในการทำงาน งานทำบุญปอยหลวงยังเป็นการรวมญาติพี่น้องที่อยู่ต่างถิ่นได้มีโอกาสทำบุญร่วมกัน และมีการสืบทอดประเพณีที่เคยปฏิบัติกันมาครั้งแต่บรรพชนไม่ให้สูญหายไปจากสังคม ช่วงเวลา จากเดือน 5 จนถึงเดือน 7 เหนือ (ตรงกับเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายนหรือเดือนพฤษภาคมของทุกปี) ระยะเวลาประมาณ 3-7 วัน

{ สงกรานต์เมืองเชียงใหม่ ๒๕๕๕
©2011 All rights reserved
http://kankrai.multiply.com

ช่วงเวลา ปีใหม่เมือง

วันปีใหม่ไทย เป็นประเพณีดั้งเดิมที่สืบเนื่องกันมาอย่างยาวนาน อำเภอเชียงแสน มีการจัดกิจกรรมปีใหม่ 4 ชาติ (ไทย ลาว จีน และพม่า) ภายในงานมีการแข่งเรือ 3 ชาติ (ไทย ลาว พม่า) ชมการละเล่นพื้นเมืองและมหรสพมากมาย รวมถึงการประกวดธิดาสามเหลี่ยมทองคำ ขบวนพาเหรดได้ถูกจัดอย่างสวยงามพร้อมกับที่ประชาชน ได้ส่งน้ำพระพุทธรูปพระเจ้าล้านทอง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมแข่งเรือและการแสดงพื้นบ้าน เมืองเชียงแสนถือเป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาณาจักรล้านนาโบราณประเพณีสงกรานต์ได้จัดอย่างยิ่งใหญ่ในทุกวันที่ 13-18 เมษายนของทุกปี ซึ่งถือเป็นการเล่นประเพณีอันดีงามของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านอย่างลาวและจีนไว้อย่างเป็นเอกลักษณ์ เชียงแสนเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเชียงราย อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงรายไปทางตอนใต้ระยะทางประมาณ 65 กิโลเมตร มีโรงแรมและ รีสอร์ทตั้ง อยู่ใกล้แม่น้ำโขง และเมืองโบราณมีทิวทัศน์ที่สวยงามโดยเฉพาะยามเช้าที่ดวงอาทิตย์ขึ้นท่ามกลางสายหมอก

ปัจจุบันพื้นที่ ที่ได้รับการพัฒนาและมีชื่อเสียงคือสามเหลี่ยมทองคำเป็นพรมแดนรอยระหว่างสาม

ประเทศได้แก่ อำเภอเชียงแสนประเทศไทย, แขวงบ่อแก้วประเทศลาวและท่าขี้เหล็กประเทศพม่า เป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญเนื่องจากเป็นท่าเรือขนส่งสินค้าไปยังประเทศจีนและลาว วัดศูนย์ กลางของเมืองเชียงแสน เป็นศาสนสถานที่สำคัญสำหรับชาวพุทธเพื่อนมัสการพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพของชุมชน ในวันปีใหม่ของทุกปี ชาวบ้านจะนำพระพุทธรูปออกจากบ้านมาเพื่อสงฆ์น้ำพระในวัด ในตอนเย็นมีการปิดถนนสายหลักของเมือง เพื่อทำการตั้งร้านค้าขายจำนวนมากให้ผู้คนและนักท่องเที่ยวสามารถเดินชมเลือกของสวยงามสองข้างทางเต็มไปด้วยสินค้าที่วางขายเช่น ของพื้นเมือง งานหัตถกรรมและเทศกาลอาหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเพลิดเพลินกับอาหารมื้อค่ำในแบบล้านนาที่เรียกกันว่าขันดอกและชมความบันเทิงพื้นบ้าน การละเล่นต่างๆมากมาย

พระ-เถร ขี่ม้าบิณฑบาต

สำนักปฏิบัติธรรมถ้ำป่าอาชาทอง เป็นถิ่นกันดารอยู่ห่างไกล ชาวบ้านนิยมใช้ม้าแกลบในการบรรทุกต่างสัมภาระสิ่งของต่างๆ เจ้าอาวาสของสำนักซึ่งเคยเป็นทหารม้าเก่า จึงให้พระและเถรของสำนักนี้ใช้ม้าเป็นพาหนะในการออกบิณฑบาตไปยังหมู่บ้านสี่หมื่นไร่ ซึ่งมีระยะทางร่วม 5 กิโลเมตร ในวัดมีสวนธรรมซึ่งมีรูปปั้นแม่ไม้มวยไทยท่าทางต่างๆ ไว้เพื่อการศึกษา บนยอดเขาเป็นที่ประดิษฐานพระธาตุอินย่อง

ที่มาของการขี่ม้าบิณฑบาต

จากเดิมที่พระครูบาเหนือชัยเดินขึ้นลงเขาเพื่อรับบาตรจากญาติโยม ได้ฉันทบ้าง ไม่ได้ฉันทบ้าง ด้วยหนทางที่ห่างไกลกว่าท่านจะเดินถึงวัดก็เลยเวลาฉันทเพล ชาวบ้านจึงสงสารนำม้ามาถวายเพื่อให้ท่านใช้เป็นพาหนะในการเดินทาง ซึ่งม้ายกกล่าวเป็นม้าที่มีลักษณะดี ร่างกายกำยำ พระครูบาจึงตั้งชื่อให้ว่า 'ม้าอาชาทอง' และใช้ชื่อดังกล่าว เป็นชื่อวัดด้วย จึงเป็นที่มาของ 'วัดป่าอาชาทอง' และพระขี่ม้าบิณฑบาต ซึ่งสร้างความแปลกใจจนกลายเป็นหนึ่งใน 'unseen Thailand' เมื่อท่านมีม้าเป็นพาหนะจึง ทำให้การบิณฑบาตและเดินทางเผยแผ่ธรรมะ ได้รับความสะดวกมากขึ้น พระครูบาจะต้องขี่ม้าเป็นระยะทางไม่ต่ำกว่า 5 กิโลเมตร เพื่อรับบาตรจากสาธุชนผู้มีจิตศรัทธา

ประเพณีขึ้นพระธาตุดอยตุง

พระธาตุดอยตุง เป็นปูชนียสถานเก่าแก่ของชาวพุทธในเชียงรายและจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งชาวพุทธในรัฐเชียงตุง ประเทศพม่าและในประเทศลาว การไหว้ พระธาตุดอยตุงเชื่อว่าจะทำให้ชีวิตดีขึ้นในวันเพ็ญเดือน ๖ พุทธมามะกะจากทุกทิศจะเดินทางขึ้นไปบนยอดดอยตุง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย กิจกรรมในวันนั้นภาคกลางวันมีการบูชา พระรัตนตรัย วัชระ และฟังเทศน์ กลางคืนมีการเวียนเทียนรอบองค์พระธาตุ ในอดีตผู้ที่เดินทางมักเดินจากเชิงเขาที่บ้านห้วยไคร้ อำเภอแม่สายขึ้นไปเป็นระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร ปัจจุบันนี้นิยมเดินทางด้วยรถยนต์ตามถนนลาดยางที่แยกจากถนนพหลโยธินที่บ้านสันกอง อำเภอแม่จัน ส่วนผู้ที่นิยมเดินขึ้นเหลือน้อยลง เพราะถนนสำหรับรถยนต์ได้ทับเส้นทางเดินเท้าหลายแห่ง

ประเพณีของชาวพุทธมีการสมโภชและการฟังเทศน์เป็นหลัก ซึ่งเป็นไปเพื่อชำระจิตใจให้ปราศจากกิเลส และฝึกฝนทางกุศล การเดินทางขึ้นไปบนยอดดอยตุงแสดงให้เห็นศรัทธา ความเพียร และความอดทน

เบ็ญปู้ด

ประเพณีตักบาตรเที่ยงคืนหรือพิธีตักบาตรเบ็ญปู้ด เป็นประเพณีของทางภาคเหนือในทุกปีที่มีวันขึ้น ๑๕ ค่ำที่ตรงกับวันพุธ โดยไม่เจาะจงว่าต้องอยู่ในเดือนใด พระภิกษุสามเณรในเมืองทุกรูปจะออกบิณฑบาตในตอนเที่ยงคืนโดยมีความแตกต่างของการนับเวลาคือที่ จ.เชียงใหม่ จะตักบาตรคืนวันอังคารหลังเวลา ๐๐.๐๐ น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาเช้าวันพุธ ในขณะที่ จ.เชียงราย ลำปาง และแม่ฮ่องสอน จะใส่ตักบาตรในคืนวันพุธเวลา ๒๔.๐๐ น. เป็นต้นไป ทั้งนี้บางปีอาจมีครั้งเดียว หลายครั้ง หรือไม่มีเลยก็ได้ เป็นประเพณีนิยมที่มีเฉพาะในภาคเหนือเท่านั้น

สำหรับประวัติความเป็นมาของประเพณีตักบาตรเที่ยงคืนนี้ เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด แต่เข้าใจว่าทางภาคเหนือคงรับเอามาจากพม่าอีกต่อหนึ่ง พม่ามีความเชื่อว่า พระอุปคุต ซึ่งเป็นภิกษุที่พระพุทธเจ้าทรงเป็นองค์อุปชฌาย์เมื่อสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว ได้เสด็จลงไปจำศีลภาวนาอยู่ ณ สะดือทะเล รอบ ๑ ปีจะขึ้นมาโปรดชาวเมืองก่อนเวลารุ่งอรุณ ชาวพม่ามักตื่นแต่ตีไก่เพื่อเตรียมอาหารไว้ใส่บาตรพระอุปคุต โดยมีคติความเชื่อว่าการหากผู้ใดได้ทำบุญตักบาตรพระอุปคุตแล้วจะได้บุญ

ใหญ่หลวง

เกิดโชคลาภและความเป็นสิริมงคลในชีวิต คติความเชื่อนี้จึงทำให้พุทธศาสนิกชนถือปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่ครั้งบรรพบุรุษ พระครูพัฒนารัตนโมลี เจ้าอาวาสวัดอุปคุต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ กล่าวว่า เป็นวัดเพียงหนึ่งเดียวในดินแดนล้านนาที่สืบทอดประเพณีตักบาตรเบ็ญปู้ดมาไม่ต่ำกว่า ๒๕๐ ปี จากหลักฐานประวัติของวัดที่มีการบูรณะฟื้นฟูครั้งใหญ่ใน พ.ศ. ๒๓๐๐ พบว่ามีการสืบทอดประเพณีตักบาตรเบ็ญปู้ดมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเจ้าอาวาสวัดทุกยุคทุกสมัยได้จัดประเพณีตักบาตรเที่ยงคืนถือปฏิบัติโดยทั่วไปในภาคเหนือ แต่พบมากใน จ.เชียงใหม่และเชียงราย เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากพม่า ยุคที่อาณาจักรล้านนาเป็นเมืองขึ้นของพม่า ในช่วง พ.ศ. ๒๑๐๑-๒๓๐๗ กระทั่งวัฒนธรรมไทยลือได้หล่อหลอมผสมผสานกับวัฒนธรรมล้านนา และวัฒนธรรมของคนไทยใหญ่ในรัฐฉานของพม่า ปฏิบัติมาจนถึงทุกวันนี้

ที่ผ่านมา เวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. พระสงฆ์จะประกอบพิธีเจริญพระพุทธมนต์ในวิหารหลวง จากนั้นเป็นพิธีถวายข้าวมธุปายาสแด่พระมหาอุปคุต จบจนเวลาล่วงเข้าเที่ยงคืนวันเพ็ญ ขบวนพระสงฆ์สามเณร จะเดินออกจากวิหารไปรับบาตรจากพุทธศาสนิกชนภายในบริเวณวัด เป็นอันเสร็จพิธี

Photo by A&S
Canon EOS 60D - ISO - 180 Exposure: 1/4 s
Aperture: f/7.1 Focal Length: 28.0 mm

อวสโรว์สวณเมืองราย

จัดปลายเดือนมกราคม ต้นเดือนกุมภาพันธ์ มีพิธีบวงสรวงพ่อขุนเม็งรายมหาราช มีการออกร้านจัดนิทรรศการของส่วนราชการและเอกชน และงานรื่นเริงต่าง ๆ จัดโดยปกครองจังหวัดเชียงราย

พญามังรายหรือพ่อขุนเม็งราย ทรงเป็นกษัตริย์องค์ที่ 25 แห่งราชวงศ์ลาวจักรราช และทรงเป็นปฐมวงศ์กษัตริย์ราชวงศ์มังราย เป็นพระราชโอรสพระเจ้าลาวเม็ง มีนางอวมิ่งจอมเมือง หรือนางเทพคำซ้าย ธิดาท้าวรุ่งแก่นชาวยนครเชียงรุ่ง แคว้นสิบสองปันนา เป็นพระราชมารดา ทรงประสูติเมื่อวันอาทิตย์ แรม ๑ ค่ำ เดือน 3 ปีจอ พ.ศ. 1782 เวลาบ่ายรุ่ง โดยขณะพระราชมารดาแรกตั้งพระครรภ์ได้ทรงพระสุบินนิมิตว่า เห็นดาวประกายหยาดแต่ท้องฟ้าลงมาทางเบื้องพระทักษิณ และได้รับเอาดาวดวงนั้นไว้ ไทรจึงถวายคำพยากรณ์ว่าจะได้โอรสที่ทรงศักดิ์านุภาพมาก ครั้นพ่อขุนเม็งรายเจริญพระชนมายุได้ 16 พรรษา เจ้าลาวเม็ง พระบิดา จึงได้ไปสู่ขอพระนางศรีอินจา พระธิดาเจ้าเมืองเชียงเรืองให้ ต่อมาปี พ.ศ. 1802 พระเจ้าลาวเม็งได้ทรงเสด็จสวรรคต

พ่อขุนเม็งรายจึงได้ขึ้นครองเมืองหิรัญนครเงินยาง พระองค์ทรงใช้เวลาตลอดรัชกาลในการรวบรวมหัวเมืองน้อยใหญ่มาไว้ที่ศูนย์กลาง เดียวกัน เพื่อสร้างความแข็งแกร่งแก่อาณาจักรล้านนา

ในปี พ.ศ. 1805 ขณะยกทัพไปถึงเมืองลาวกู่เต้า เผอิญช้างทรงของพระองค์ซึ่งทอดไว้ที่ป่าหัวดอยทางทิศตะวันออกพลัดหลงไป จึงได้เสด็จตามช้างไปถึงบนยอดดอยจอมทอง จึงได้เสด็จตามช้างไปถึงภูมิปะเทศอันเป็นชัยภูมิที่ดีจึงทรงให้สร้างพระนครไว้ ณ ที่นั้น และได้ก่อปราการโอบล้อมเอาดอยจอมทองไว้ และทรงขนานนามว่า “เมืองเชียงราย” แล้วให้ย้ายราชธานีจากเมืองหิรัญนครเงินยางมาตั้งอยู่ที่เชียงรายนับแต่นั้น มา พ่อขุนเม็งรายเสด็จประพาสกลางเมืองเชียงใหม่ โดยถูกอสุณิษยาดอกตอง พระองค์เมื่อปี พ.ศ. 1860 รวมพระชนมายุได้ 80 พรรษา ต่อมาพระยาไชยสงคราม พระราชโอรสของพ่อขุนเม็งราย ได้ครองเมืองเชียงรายทรงนำอริของพ่อขุนเม็งรายมาประดิษฐานไว้ในถ้ำบนวัดดอย จำเมืองในปัจจุบัน

และเริ่มต้นโล้ชิงช้า สวนกลางคืนหนุ่มสาว จะออกมาร้องเพลงเต้นรำกันเป็นที่ สนุกสนานและวันนี้ไม่มีการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต แยกที่มาร่วมงานจะร่วมเต้นรำกันอย่าง สนุกสนาน

วันที่ ๓ ในช่วงเช้าของวันนี้จะมีการฆ่าหมูที่ บ้านของผู้มีอันจะกินเพื่อเลี้ยงแขกที่มาในงาน และจะมีการฆ่าหมู ไก่ เพื่อเพื่อนำมาเป็น อาหารเลี้ยงดูกัน และแขกที่มาร่วมงาน ส่วน เด็กพ่อแม่จะทำชิงช้าขนาดเล็กๆให้เล่นตามหน้า บ้านเป็นที่สนุกสนาน

วันที่ ๔ วันนี้เป็นวันสุดท้ายของงานประเพณีโล้ ชิงช้า เหล่าผู้หญิงและเด็กๆจะมาพร้อมกันเล่นชิงช้า ของหมู่บ้านเพื่อเป็นสิริมงคลแก่พวกเขา วันนี้ไม่มี พิธีกรรมอะไร จนหลังพระอาทิตย์ลับฟ้า หมอผีจะ ไปผูกสายชิงช้ากับเสาไว้เป็นอันว่าปีใหม่นี้ได้สิ้นสุด ลงแล้ว และต่อจากนี้ไปห้ามไม่ให้ผู้ใดมาเดินหรือแตะ ต้องเสาชิงช้านี้อีก จนกว่าจะถึงเทศกาลปีใหม่

ประเพณีโล้ชิงช้า ถือเป็นประเพณีให้ความสำคัญต่อ ผู้หญิง บรรดาหญิงอำเภอถือเป็นวันสำคัญ นับเป็น วันเปลี่ยนสถานะ จากวัยเด็กเป็นวัยรุ่นขึ้นอายุ 13 ปี และเปลี่ยนจากวัยรุ่นเป็นวัยสาวขึ้นอายุ 17 ปี หญิงสาวอำเภอจะแต่งกายยกกระดับวัยสาวตามชั้น ตอน เพื่อแสดงให้เห็นในชุมชนเห็น พร้อมทั้งขึ้นโล้ ชิงช้า และร้องเพลง ซึ่งมีตำนานเล่าถึง หญิงคนหนึ่ง ร้องเพลงตอนโล้ชิงช้าเป็นคนแรก เมื่อเทพเจ้าฝน ได้ยินจึงสั่งให้ฝนเทลงมา แล้วกลายเป็นประเพณีสืบ มาจนทุกวันนี้

ประเพณีโล้ชิงช้า ของชาวอีเก้อ

ประเพณีที่ใกล้สูญหายไปกับการเวลา ด้วย เหตุที่ว่า เป็นวิธีของอาชัพุทธ ส่วนอาชารุ่นใหม่ เป็น อาชาศริสต์ จะไม่มีพิธีศักดิ์สิทธิ์เช่นนี้ พิธีโล้ชิงช้า จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองพืชพันธุ์ที่จะเก็บเกี่ยวไว้บริโภค ตลอดทั้งปี และเพื่อรำลึกถึง “ผี” เทพธิดาตาม ตำนานที่ดลบันดาลให้ผลผลิตอุดมสมบูรณ์ ถือเป็น วันปีใหม่นิวด้วย จัดขึ้นทุกปีในช่วงปลายเดือนสิงหาคม ต้นเดือนกันยายน เสาชิงช้าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ของชนเผ่าชาวอีเก้อ หรือที่เรียกตนเองว่า “อาชา” จะ ตั้งอยู่ใกล้ๆประตูหมู่บ้าน ที่สร้างขึ้นเพื่อบูชาเทพเจ้า แห่งความอุดมสมบูรณ์ ที่ให้ผลผลิตแก่พวกเขาในการ ดำรงคืออยู่ ทุกปีในช่วงเดือนกันยายน หลังจากที่ทุก คนเห็นดีเห็นชอบกับการทำงานในไร่ข้าวของพวกเขา และงานในไร่ส่วนมากผู้หญิงอาชาจะมีหน้าที่ในการ ดูแลงานในไร่ และแล้วเมื่อผลผลิตได้ออกผลเต็มที่แล้ว เหล่าผู้ชายในหมู่บ้านจะจัดทำชิงช้าขึ้นเพื่อ เป็นการบูชาเทพเจ้าแห่งความอุดมสมบูรณ์ และเพื่อ ผู้หญิงที่ทำงานหนักมาตลอดเวลา ได้มีการฉลองปี ใหม่และการละเล่นโล้ชิงช้า ดังนั้นผู้หญิงชาวอาชาจึง แต่งตัวให้สวยงามเข้าร่วมในงานพิธีดังกล่าว โดยม ทำพิธีการอยู่ ๔ วันดังนี้

วันที่ ๑ เช่นไหว้บรรพชน ผู้หญิงจะแต่งตัวสวยงาม ไปตักน้ำที่บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ล้างเครื่องมือเครื่องใช้ ต่างๆ เพื่อนำไปหมักข้าวเหนียวไว้ทำ“ข้าวปุก”เพื่อ ประกอบพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษ

วันที่ ๒ สร้างชิงช้า ผู้ชายในหมู่บ้านจะช่วยกันสร้าง ชิงช้าใหญ่ของชุมชนอยู่บริเวณเขตประตูศักดิ์สิทธิ์ ของหมู่บ้าน โดย แทนอันเก่าที่รื้อลง ฝังเสาชิงช้า ลงในตำแหน่งเดิม โดยมีหัวหน้าพิธีกรรมเป็นผู้นำพิธี

ສາວພິພິພິພິພິພິ

ดอยผาตั้ง

ดอยผาตั้ง ตั้งอยู่ที่บ้านผาตั้ง หมู่ที่ 14 ต.ปอ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย สูงกว่าระดับน้ำทะเล 1,635 เมตร ห่างจาก ภูชี้ฟ้าประมาณ 30 กม. เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านชาวจีนฮ่อ ม้ง และเย้า โดยเฉพาะจีนฮ่อนั้น อดีตเคยเป็นส่วนหนึ่งของกองพล 93 ซึ่งอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ดอยผาตั้งนี้ เช่นเดียวกับที่ดอยแม่สลอง ลักษณะดอยผาตั้ง เป็นสันเขาแคบแคียว มองเห็นทิวเขาสลับซับซ้อนทำให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามจับตา ความสวยงามที่เป็นลักษณะเฉพาะของดอยผาตั้ง ไม่ว่าจะเป็นจุดชมทะเลหมอกทั้งดงามและอสังการในยามเช้า ชมพระอาทิตย์อัสดง ยามเย็น มองเห็นดวงตะวันกลมโตสีส้มจุดจาดค่อยๆ ลับทิวเมฆกลืนลงไปตามแนวสันเขาอย่างงดงาม ประทับใจ ในช่วงทุกวันที่ 31 ธ.ค. ต้น ม.ค. ของทุกปี จะมีเทศกาล ชมทะเลหมอก ดอกซากุระบาน จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจบนดอยผาตั้ง

1. จุดชมวิวผาป่องประตูสยาม เป็นหน้าผาหอนขนาดใหญ่ตรงกลางเป็นเนินช่องเขาเหมือนประตู

เป็นช่องทางไปยัง ส า ธ า ร ณ รั ฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

2. ศาลาเก้งจิ้น พระพุทธมิ่งคลานุภาพลากสุข สันติ ป่าหินยูนนาน

ถัดจากช่องผาป่องขึ้นไปอีกราว 15 เมตร จะเป็นเนินที่ประดิษฐานพระพุทธมิ่งคลานุภาพลากสุข สันติและ ศาลา ทรงเก้งจิ้น อนุสรณ์สถานของนายพลหลี ผู้นำ ทจข. ในอดีต จากเนินตรงนี้เดินลงไปอีก 30 เมตร ก็จะพบทางขึ้น ไปชม ป่าหินยูนนาน ซึ่งเป็นหินรูปทรงลักษณะ คล้ายภูเขาในประเทศจีนที่มีรูปทรงสูงๆ หลายแหลมชันสลับ ซับซ้อนสวยงามมาก

3.จุดชมวิวช่องผาชาด

เป็นจุดชมวิวที่อยู่ใกล้วิวผาป่องประตูสยาม ลักษณะเป็นผาหิน ที่ขาดแยกจากกันเป็นช่องมองลงไปเห็น ทิวทัศน์ ประเทศลาวและสายแม่น้ำโขงได้ชัดเจน

4.จุดชมทะเลหมอกเนิน 102

จากจุดผาชาดเดินขึ้นดอยต่อไปยัง เนิน 102 ระยะทางกว่า 300 เมตร เป็นเนินเขาสูงหนึ่งบนดอยผาตั้ง เป็นจุด ชมทะเลหมอกและพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม ที่นักท่องเที่ยว นิยมไปมากที่สุด สามารถมอง เห็นทะเลหมอกได้กว้างไกลสุดตา ละลอกคลื่นอยู่ไกลๆ

5.จุดชมทะเลหมอกเนิน 103

เป็นเนินเขาอีกลูกบนดอยผาตั้ง อยู่ห่างจากเนิน 102 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ราว 500 เมตร ลักษณะบนเนิน 103 มีหินขนาดใหญ่อยู่บนเนิน เป็นจุดชมวิวที่สวยงามจะเป็น จุดชมทะเลหมอก ที่กล่าวได้ว่าสวยงามที่สุด กว่าทุก ยอดบนดอยผาตั้งเพราะจะชมทะเลหมอกได้กว้างไกลแบบพานอรามาที่ดอยผาตั้ง บนเส้นทางขึ้นไปจุดชมวิว มีบริการขี่ม้าชมวิว คิดค่าบริการ 150 300 บาท แล้วแต่ระยะทาง

PnuCheeFah @ Chiang Rai
www.facebook.com/0monPis

ภูชี้ฟ้า

วนอุทยานภูชี้ฟ้า มีหน้าผาเป็นแนวยาวยื่นไปทางฝั่งประเทศลาวเป็นยอดเขาสูงที่สุดในเทือกเขาดอยผาหม่นด้านที่ติดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีหน้าผาสูงชันเป็นจุดชมวิวที่สวยงามที่สุดในฤดูหนาวจะมีทิวทัศน์สวยงามเป็นพิเศษเดิมทีพื้นที่บริเวณภูชี้ฟ้าและดอยผาหม่นเป็นพื้นที่สีแดงที่มีความขัดแย้งรุนแรงจนผู้คนจากภายนอกไม่สามารถเดินทางเข้ามาในแถบนี้ได้

กระทั่งเมื่อความขัดแย้งหมดสิ้นลงไป ความสงบก็คืนสู่ขุนเขาอีกครั้งเมื่อเริ่มมีผู้คนเดินทางมาชม ธรรมชาติและแล้วชื่อเสียงของภูชี้ฟ้าก็ซจรซายไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่ไม่มีใครเหมือนนั่นคือลักษณะภูเขาที่ชี้ไปบนฟ้าหากมาเยือนภูชี้ฟ้าในช่วงปีใหม่ยังจะได้ชมงานปีใหม่ที่ชาวม้งจะแต่งตัวม้งครบถ้วนทั้งหญิงและชายจุดเด่นของงานคือ การโยนลูกช่วงหรือลูกหินระหว่างหนุ่ม สาว

ไฮไลต์สำคัญของการมาเที่ยวภูชี้ฟ้าคือการได้สัมผัสอากาศหนาวสบายและความสวยงามของทะเลหมอกแล้วหากนักท่องเที่ยวเดินทางมาใน

ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคมนั้นจะเป็นช่วงเวลาที่ดอกเสี้ยวหรือหงส์โคป่าจะผลิดอกสีขาวบานสะพรั่งเต็มเชิงเขานักท่องเที่ยวส่วนมากจะมาค้างแรมบริเวณบ้านร่มฟ้าทองทางห่างจากจุดชมวิวประมาณ 1.5 กิโลเมตรแล้วจะเดินขึ้นภูชี้ฟ้าเพื่อไปชมวิวดอนเจ้ามิด

แม่สาย

อำเภอแม่สาย อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงราย 61 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 110 เป็นอำเภอเหนือสุดของประเทศไทย ติดกับจังหวัดท่าขี้เหล็กของพม่า โดยมีแม่น้ำแม่สายเป็นพรมแดน มีสะพานเชื่อมเมืองทั้งสองเข้าด้วยกัน ทั้งชาวไทยและชาวพม่าเดินทางไปมาหาสู่ค้าขายกันได้โดยเสรี นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยม เดินทางไป ยังตลาดชายแดนแม่สายและท่าขี้เหล็กของพม่า เพื่อซื้อสินค้าพื้นเมืองและสินค้า

วัดพระธาตุดอยเวา

เป็นวัดอันเป็นที่ประดิษฐานพระธาตุดอยเวา พระธาตุที่เชื่อกันว่า มีความเก่าแก่เป็นรองพระธาตุดอยตุง พระธาตุ ดอยเวานั้น ตั้งอยู่บนยอดดอยเวา แต่พระอุโบสถและเขตสังฆาวาสจะอยู่ที่เชิงดอย ผู้ที่จะขึ้นไปนมัสการ ต้องเดิน ขึ้นบันไดไปนมัสการ ซึ่งข้างบนเป็นจุดชมทัศนียภาพสองฝั่งสามารถเห็นทัศนียภาพได้รอบทิศ

ถ้ำผาจม

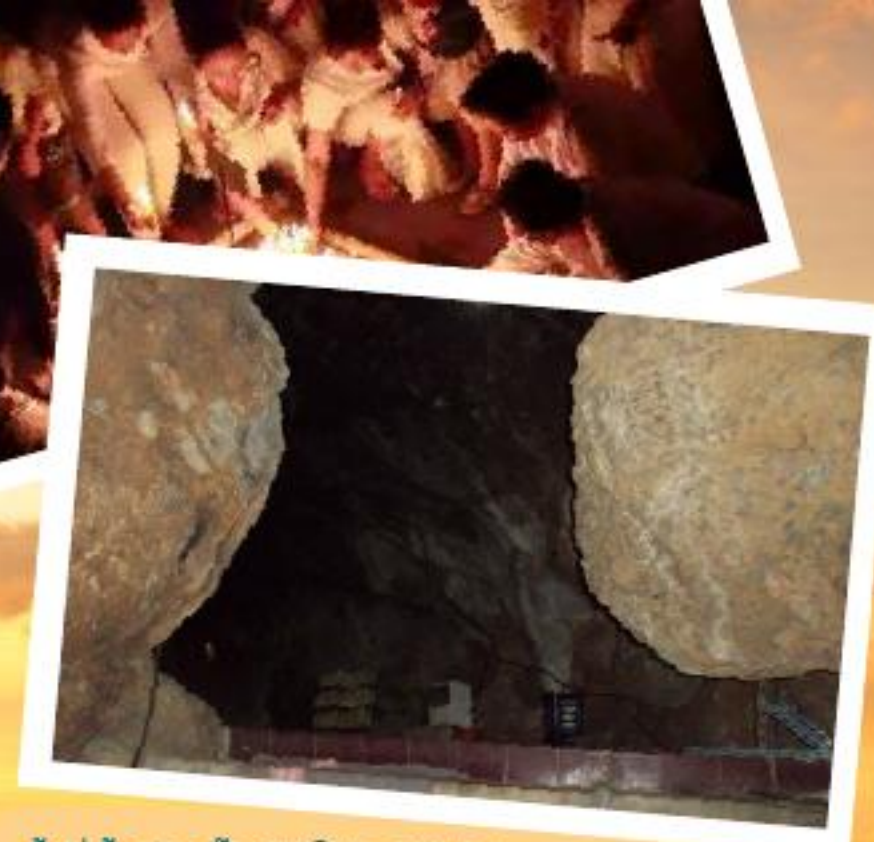
หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สาย อยู่ห่างจากอำเภอแม่สายไปทางทิศเหนือประมาณ 1.5 กิโลเมตร ถ้ำผาจมตั้งอยู่บนดอย อีกลูกหนึ่ง ทางทิศตะวันตกของดอยเวา ติดกับแม่น้ำสาย เคยเป็นสถานที่ซึ่งพระภิกษุสงฆ์นั่งบำเพ็ญเพียรภาวนา

ถ้ำปูถ้ำปลาถ้ำเสาหินพญานาค

ตั้งอยู่ที่ดอยจ้อง หมู่ที่ 11 ตำบลโป่งผา ห่างจากอำเภอแม่สายไปทางทิศใต้ตามทางหลวงหมายเลข 110 ประมาณ 12 กิโลเมตร มีทางแยกเข้าไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร ดอยจ้องเป็นภูเขาหินปูน จึงประกอบด้วย ถ้ำหินงอก หินย้อย และทางน้ำไหลมากมายถ้ำปูม อยู่สูงขึ้นไปบนยอดเขา ต้องปีนขึ้นไป ภายในถ้ำมืดมาก ต้องมีผู้นำทาง ถ้ำปลา เป็นถ้ำหนึ่งที่มีน้ำไหลภายในถ้ำ

นมัสการพระเชียงแสนสี่แผ่นดิน

พระเชียงแสนสี่แผ่นดิน หรือ พระพุทธรูปล้านต้อ ประดิษฐานกลางแจ้ง ณ สามเหลี่ยมทองคำ พระพุทธรูปล้านต้อ องค์นี้เป็นพระเชียงแสนสี่แผ่นดินเฉลิมพระเกียรติฯ

ตัวชชกคดอยดุง

ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 7 บ้านมูเซอลาบา ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย บริเวณสันเขาของเทือกดอยนางนอน ระดับความสูงประมาณ 1,200 ม. เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาดอยดุง ตำหนักดอยดุงเริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2530 เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีพระชนมายุ 88 พรรษา โดยก่อนหน้านั้นมีพระราชกระแสว่าหลังพระชนมายุ 90 พรรษาจะไม่เสด็จไปประทับที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์สำนักงานราชเลขาธิการในพระองค์จึงได้เลือกดอยดุงซึ่งมีทิวทัศน์สวยงามขณะเดียวกันสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อทรงทอดพระเนตรพื้นที่ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2530 ก็ทรงพอพระราชหฤทัย และมีพระราชดำริจะสร้างบ้านที่ดอยดุงพร้อมกันนี้ยังมีพระราชกระแสรับสั่งว่าจะปลูกป่าบนดอยสูงจึงกำเนิดเป็นโครงการพัฒนาดอยดุงขึ้น โครงการพัฒนาดอยดุงเริ่มดำเนินการโดยความร่วมมือจากหน่วยราชการทุกส่วน เช่น กรมป่าไม้ กรมชลประทาน หน่วยงานด้านปกครองนอกจากทำการปลูกป่าฟื้นฟูสภาพพื้นที่แล้วยังมีการฝึกอาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวเขาดอยดุงซึ่งประกอบด้วยชาวเขาเผ่าอาข่า ลาหู่ ไทยใหญ่ และจีน

ฮ่อ ขณะเดียว กันยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของตนไว้

สำหรับผู้ที่มาเที่ยวพระตำหนักดอยดุงจะมีจุดที่น่าสนใจให้เยี่ยมชม 3 จุดดังนี้

1. หอพระราชประวัติ ซึ่งตั้งอยู่ด้านหน้าสุดของพระตำหนัก ภายในแบ่งเป็นห้องต่างๆ แปรห้อง
2. สวนแม่ฟ้าหลวง เป็นสวนดอกไม้เมืองหนาวในหุบเขามีกการปลูกดอกไม้หมุนเวียนสลับให้ออกดอกไม้ช่อกันตลอดสามฤดูล้อมรอบประติมากรรมชื่อ "ความต่อเนื่อง" เป็นรูปเด็กยืนต่อตัวที่กลางสวน
3. อาคารพระตำหนักดอยดุง พระตำหนักแห่งนี้ ถือเป็นบ้านหลังแรกของสมเด็จพระเจ้าเจียงฮาย และการใช้ประโยชน์ ภายหลังการสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระเจ้าเจียงฮายได้ รับการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดีและเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าเที่ยวชม
4. พระธาตุดอยดุง พระธาตุศักดิ์สิทธิ์ประจำปณิชนิคมพระบรมธาตุดอยดุง เป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดของเชียงรายประดิษฐานอยู่บนยอดดอยดุง ในเขตกิ่งอำเภอ แม่ฟ้าหลวง มีถนนแยกจากบ้านห้วยไคร้ขึ้นไปจนถึงองค์พระบรมธาตุองค์พระธาตุบรมธาตุเจดีย์

วัดพระแก้ว

ตั้งอยู่ที่ถนนไตรรัตน์ใจกลางเมืองเชียงรายวัดนี้เองที่ได้ค้นพบพระแก้วมรกตหรือพระพุทธรูปทองคำรัตนปฏิมากรที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดศรีรัตนศาสดาราม(วัดพระแก้ว) กรุงเทพฯ ในปัจจุบัน ตามประวัติเล่าว่า เมื่อปี พ.ศ. 1897 ในสมัย พระเจ้า สามฝั่งแกน เป็นเจ้าเมือง ครองเชียงใหม่เป็นฟ้าได้ฝ่า เจริญสร้างองค์หนึ่งและได้พบ พระพุทธรูปลงรักปิดทอง อยู่ภายในเจดีย์ ต่อมารักกะเทาะออก จึงได้พบว่า เป็นพระพุทธรูป สีเขียวที่สร้างด้วยหยก ซึ่งก็คือ พระแก้วมรกตนั่นเอง ปัจจุบัน วัดพระแก้ว เชียงราย เป็นที่ประดิษฐาน พระหยก ซึ่งสร้างขึ้นใหม่ ในวาระที่ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีพระชนมายุครบ 90 พรรษา

วัดห้วยปลากั้ง

วัดห้วยปลากั้งตั้งอยู่เลขที่ 553 ม.3 ต.ริมกก อ.เมือง จ.เชียงราย บนเนื้อที่ 15 ไร่ โดยมีทิศเหนือจด ตำบลบ้านคู้ ทิศใต้จด แม่น้ำกก ต.รอบเวียง ทิศตะวันออกจด หมู่ 2 ต.ริมกก (บ้านใหม่) ทิศตะวันตกจด ต. แม่ยาว โดยเริ่มก่อตั้งในปี 2544 โดยคณะศรัทธา วัดห้วยปลากั้ง เริ่มกันก่อตั้งเป็นสำนักสงฆ์จนกระทั่งวันที่ 19 พฤศจิกายน 2548 ได้มีพระอาจารย์พบโชค ดิสสวัสดิ์ ได้เดินทางมา

ปฏิบัติธรรม แรกเริ่มบริเวณนี้ยังไม่มีวัดแบบปัจจุบัน แต่เนื่องจากพระอาจารย์พบโชคมีความรู้เรื่องโหราศาสตร์ ในการทำนายทายทัก ซึ่งปรากฏว่าผู้คนที่มาดูดวงส่วนใหญ่นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนตามความเชื่อส่วนบุคคลและได้ประสบผลสำเร็จในชีวิต ทำให้พระอาจารย์พบโชคเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งภาคเหนือและทั่วประเทศในที่สุด

การเดินทางไปวัดห้วยปลากั้ง โดยใช้เส้นทางจากถนนพหลโยธินฝั่งขาขึ้นสู่จังหวัดเชียงราย ผ่านห้าแยกอนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งรายมหาราช ผ่านสะพานข้ามแม่น้ำกก ลงสะพานให้ชะลอความเร็ว เลี้ยวซ้ายตรงบริเวณแยกไฟแดงเข้าสู่บ้านใหม่ตำบลริมกก มุ่งหน้าผ่านร้านอาหารเอกโอชา จนเจอ 3 แยก ให้เลี้ยวขวาไปทางตำบลแม่ยาว ผ่านไปประมาณ 1 กิโลเมตร สังเกตจากป้ายบอกทาง ทางเข้าวัดจะอยู่ฝั่งขวามือของถนน ขับไปตามเส้นทางที่ป้ายบอกไว้ วัดห้วยปลากั้งอยู่ซ้ายมือ

ดอยแม่สลอง

ดอยแม่สลอง ตั้งอยู่ ต.แม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง เป็นชื่อเรียกรวมๆ ของชุมชนชาวจีนฮ่อ แห่งกองพล 93 ที่ตั้งหลักแหล่งบนดอยแห่งนี้มานานกว่า 40 ปี ปัจจุบันชุมชนชาวจีนบนดอยแม่สลอง มีชื่อว่าหมู่บ้านสันติคีรี ตั้งอยู่ที่ ความสูงจาก ระดับน้ำทะเล เฉลี่ย 1,200 ม. อากาศเย็นสบายตลอดปี รายได้หลัก มาจากการปลูกชาอยู่หลง บ้านสันติคีรี เป็นชุมชน ขนาดใหญ่ มีประชากร ประมาณ 800 หลังคาเรือน มีทั้งวัด โบสถ์คริสต์ มัสยิด ระบบไฟฟ้า โทรศัพท์ และธนาคาร ทหารไทย ที่ให้บริการอย่างสมบูรณ์แบบ ดอยแม่สลอง เป็นชุมชนของอดีตทหารจีนกองพล 93 สังกัดพรรค

ก๊กมินตั๋ง ของนายพลเจียงไคเช็ค ทำการรบ อยู่ทางตอนใต้ของจีน ในช่วง สงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในจีน เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์ นำโดย เหมาเจ๋อตุง ยึดอำนาจสำเร็จ พรรคก๊กมินตั๋งจึงถอยร่น ไปปักหลักที่เกาะไต้หวัน กองพล 93 กลายเป็นกองกำลัง พลัดถิ่น ถูกกักตุนอย่างหนัก จนถอยร่นเข้ามาในเขตพม่า แต่ถูกฝ่ายพม่าผลักดัน เกิดการปะทะ กันหลายครั้งจนต้องถอยร่นมาจนถึงเทือกดอยตุงชายแดนไทย ฝ่ายพม่าได้ร้องเรียนไปยังสหประชาชาติ เมื่อปี พ.ศ.2496 และมีมติให้อพยพ กองกำลังพลัดถิ่นไปยังประเทศไต้หวัน

แต่ทหารสังกัดนายพลหลี่เหวินฝาน และนายพล ต้วนซีเหวินราว 3 หมื่นคน ทำเรื่องขอลี้ภัยใน ประเทศไทย เนื่องจากไม่แน่ใจในอนาคต เพราะ ไต้หวัน เป็นเพียงเกาะเล็กๆ รัฐบาลไทยอนุญาต โดยจัดสรรให้ทหารของนายพลหลี่เหวินฝาน ไปอยู่ที่ถ้ำจอบ อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ ส่วนทหารสังกัด นายพลต้วนซีเหวิน 15,000 คน อยู่บนดอยแม่สลอง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2504 เพื่อใช้เป็น กันชน กับชนกลุ่มน้อยทำให้ ดอยแม่สลอง ในยุคแรก เป็นดินแดนลี้ลับต้องห้าม มีปัญหายาเสพติด และกองกำลัง ติดอาวุธมาตลอด ทางทหารไทย ได้พยายามแก้ปัญหาโอน กองกำลังเหล่านี้มา

อยู่ในความดูแลของ กองบัญชา การทหารสูงสุด กระทั่งปี พ.ศ.2515 ครม.มีมติรับทหารจีนคณะชาติให้อาศัยในแผ่นดินไทย อย่างเป็นทางการ ยุติการค้าฝิ่น ปลดอาวุธ และหันมาทำอาชีพ เกษตรกรรม โดยพล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ อดีตนายกรัฐมนตรี ได้ริเริ่มโครงการ ปลูกชา และปลูกสนสามใบ เพื่อทดแทนป่า ชุมชนบน ดอยแม่สลองได้ชื่อใหม่ เป็นบ้านสันติคีรี มีการ ออกบัตรประชาชน ให้เมื่อปี พ.ศ.2521 ดอยแม่สลองคืนสู่ความสงบ และเป็นแหล่งท่องเที่ยว สำคัญนับ แต่นั้นมา

สามเหลี่ยมทองคำ

ตั้งอยู่ห่างจากเชียงใหม่ทางทิศเหนือ 9 กิโลเมตร ตามถนนเลียบริมแม่น้ำโขงสรวกเป็นบริเวณที่แม่น้ำโขงซึ่งกั้นดินแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศลาวมาพบกับแม่น้ำรวกซึ่งกั้นดินแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศพม่า จากจุดนี้นักท่องเที่ยวจะมองเห็นฝั่งพม่าและลาวได้ชัดเจน สามเหลี่ยมทองคำเป็นที่กล่าวขวัญกันในกลุ่มนักท่องเที่ยว เพราะครั้งหนึ่งเคยเป็นไร่ฝิ่นที่ใหญ่โตมากเรียกว่าใหญ่ที่สุดในโลกก็ว่าได้ แต่ปัจจุบัน ไม่มีไร่ฝิ่นที่ว่ามีอีกแล้วคงเหลือแต่ทิวทัศน์ที่เจียบสงของลำน้ำและเขตแดนของ 3 ประเทศเท่านั้น เป็นจุดที่แม่น้ำรวก ซึ่งกั้นพรมแดนไทยและพม่า มาบรรจบกับแม่น้ำโขงที่กั้นไทยกับลาวจุดนี้นักท่องเที่ยวจะ เห็นฝั่งพม่าและลาวได้ชัด ชัดเจน สามเหลี่ยมทองคำเป็นที่กล่าวขวัญกันในกลุ่มนักท่องเที่ยว เพราะครั้งหนึ่งเคย เป็นไร่ฝิ่นที่ใหญ่โตมากเรียกว่าใหญ่ที่สุดในโลกก็ว่าได้ บ้านป่าสักกลายเป็นบริเวณชายที่เฟื่องฟูมากของสมัยนั้น และเพราะการและเปลี่ยนด้วยทองคำนี้เองจึงทำให้ชาวบ้านเรียกขานบริเวณนี้ กันจนติดปากว่า “สามเหลี่ยมทองคำ”

นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปยังสามเหลี่ยมทองคำในช่วงฤดูหนาว และไปถ่ายรูปกับป้าย “สามเหลี่ยมทองคำ” ที่ติดตั้งไว้ริมฝั่งแม่น้ำโขงด้วย นอกจากนี้ยังนิยมนั่งเรือเที่ยวชมทิวทัศน์จุดบรรจบของพรมแดนไทย ลาว และพม่า ค่าเช่าเรือประมาณ 300 400 บาท (นั่งได้ 6 คน) นอกจากนี้ยังสามารถล่องแม่น้ำโขงไปเที่ยวทางตอนใต้ของประเทศจีน เช่น สิบสองปันนา คุณหมิง ได้อีกด้วย แต่หากต้องการจะชมทิวทัศน์มุมกว้าง ของสามเหลี่ยมทองคำบริเวณสรวกและเพื่อนบ้าน ต้องขึ้นไปบนดอยเชียงใหม่ ที่อยู่ริมแม่น้ำโขง

ทุ่งดอกบัวตอง

ทุ่งดอกบัวตองดอยหัวแม่คำตั้งอยู่ที่หมู่ 4 ต.แม่สลองใน อ.แม่ฟ้าหลวง ตั้งอยู่บนสันเขาตะเข็บชายแดนไทย พม่า มีทิวทัศน์สวยงาม พื้นที่ส่วนหนึ่งอยู่ในเขตวนอุทยานดอยหัวแม่คำ เมื่อลมหนาวมาเยือนทุ่งดอกไม้สีทองเหลืองอร่ามทุ่งดอกบัวตองก็เริ่มบานสะพรั่งงดงามไปทั่วทั้งขุนเขาเหนือดอยสูงใครจะเชื่อว่าที่ดอยหัวแม่คำนี้ยังมีชีวิตทั้งงดงามแบบง่ายๆ และสงบเป็นสิ่วสันที่เบ่งส่อดสวยคู่ไปกับบัวตอง อย่างไม่เคยเปลี่ยนแปลง ณ.ที่แห่งนี้ ทุ่งดอกบัวตอง ดอยหัวแม่คำในขณะที่ ดอยแม่ฮ่อของแม่ฮ่อสอนชื่อเสียงในความสวยงามของดอกบัวตองที่เชียงราย

เองก็มี ดอยหัวแม่คำซึ่งจะบานไล่เสียกับที่ดอยแม่ฮ่อสอนในเดือนพฤศจิกายนอาจจะล่าช้ากว่าบ้างดอกบัวตองนี้มี มากมายขึ้นสลับกันระหว่างบ้านชาวเขามีอาณาเขตบริเวณกว้างความสวยงามยิ่งเพิ่มมากขึ้นเมื่อมาชมยามพระอาทิตย์ขึ้นจาก ขอบฟ้าส่องแดดส่อดน ผ่านไทมมอกอบอวลในหุบเขายังมีกลุ่มทะเลหมอกเคลือและยังสามารถขับรถตามสันเขาเพื่อชม ดอกบัวตองได้โดยสะดวกที่มีดอกบัวตองบานสะพรั่งไปทั้งดอยสลับแซมกับหมู่บ้านชาวเขาที่อาศัยอยู่กับดอกบัวตองอย่างกลมกลืนคู่สวยงามจนได้รับยกย่องให้เป็น1ในUnseen Thailand

บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำกกฝั่งซ้าย หมู่ 2 ต.แม่ยาว อ.เมืองเชียงราย นอกจากชาวกระเหรี่ยงแล้วยังมีหมู่บ้านชาวเขาเผ่าอาข่าและลาหู่ในระแวกใกล้เคียง หมู่บ้านกระเหรี่ยงเป็นหมู่บ้านที่ช้างเที่ยวชมหมู่บ้านชาวเขา บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร มีหมู่บ้านบริวาร 1 หมู่บ้าน คือ บ้านดอยป่อ 2 (ชนเผ่าอาข่า) บ้านรวมมิตรมีประชากรทั้งหมด 2,840 คน จำนวนครัวเรือน 1,549 ครัวเรือนประกอบไปด้วย ชนเผ่ากะเหรี่ยง,อาข่า,ลาหู่,ลีซอ,ม้ง,ไทลื้อ

บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร เป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยง ตั้งอยู่ริมแม่น้ำกกฝั่งซ้าย นอกจากชาวกระเหรี่ยงแล้ว ยังมีหมู่บ้านชาวเขาเผ่าอาข่าและลาหู่ในระแวกใกล้เคียง บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตรเป็นจุดที่ช้างเที่ยวชมหมู่บ้านชาวเขา

กิจกรรมที่สำคัญ

1. กิจกรรมนั่งช้าง นั่งเกวียน ชมวิถีชีวิตชนเผ่า ทิวทัศน์ พันธุ์ไม้ต่าง ๆ สามารถนั่งช้างไปยังน้ำตก ห้วยแม่ซ้ายได้
- 2.ชมร้านจำหน่ายของที่ระลึกจากฝีมือชาวเขาเผ่าต่างๆ
- 3.ชมการแสดงวัฒนธรรมชนเผ่า
4. พักหมู่บ้าน Home Stay ในพื้นที่หมู่ 2

....แหล่งรวบรวมข้อมูล ประวัติความเป็นมา ที่ทรงคุณค่าของ
จังหวัดเชียงราย

...แหล่งรวบรวมความรู้ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม
ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนใคร...

...แหล่งรวบรวมสถานที่ท่องเที่ยว ที่สวยงาม หลากสไตค์
พร้อมบรรยากาศดี ๆ ให้เลือกสรรก่อนใคร..

